

Reactie op de managementletter, tussentijdse controle 2014

(Verseon 241361)

Algemeen

Conform de controleverordening heeft onze accountant, EY, de tussentijdse controle uitgevoerd op basis van de richtlijnen voor de accountantscontrole. De bevindingen van de accountant zijn opgenomen in het bijgevoegde rapport "Gemeente Leusden, Managementletter, tussentijdse controle 2014". Op 29 januari wordt dit rapport besproken in het afstemmingsoverleg. In het algemeen willen wij het volgende opmerken.

Ook in onze reactie op het accountantsverslag bij de jaarrekening 2013 hebben wij al benoemd dat er een spanningsveld wat betreft rechtmatigheid ontstaan is doordat we te maken hebben met een aantal tegengestelde krachten. Ten eerste verwachten wij van de gemeentelijke organisatie dat zij in houding en gedrag meer ondernemend wordt met een focus op kansen, mogelijkheden en resultaten. Ook de raad vindt dit belangrijk. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de gestelde kaders voor de Samenleving Voorop (vertrouwen en loslaten) en het advies van de raads werkgroep "Vermindering regeldruk". Ten tweede is er sprake van een maatschappelijke druk en een tendens (ook in Europees verband) voor meer wetgeving en controle. Het toezicht op de accountants is verder aangescherpt. In Nederland heeft dit bijvoorbeeld geleid tot de Wet toezicht accountantsorganisaties (WTA).¹ De AFM is belast met dit toezicht en controleert accountantsorganisaties of ze voldoen aan de door haar gestelde eisen. Er is in dat opzicht sprake van zwaardere controle en verscherpt toezicht. Dit verscherpte toezicht maakt dat de accountant verwacht dat ook de interne controle werkzaamheden hierin meebewegen en meer en gedetailleerde informatie leveren aan de accountant ter onderbouwing van de controle verklaring.

Ten derde komt er veel nieuwe wetgeving en bijhorende taken op onze organisatie af, zoals de drie decentralisaties, de invoering van de werkkostenregeling, de vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen (VPB), interbestuurlijk toezicht (IBT), de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), wijzigingen binnen het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en tot slotte de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Ten vierde streven wij naar een maximaal efficiënte organisatie. Daarbij staat het maatschappelijk doel steeds voorop en worden ondersteunende systemen alleen ingericht als zij direct bijdragen aan het doel. Om dit te bereiken gaan wij inkrimpen op de beschikbare formatie voor de bedrijfsvoeringsfuncties. Gevolg hiervan is wel dat wij meer taken gaan uitvoeren met minder mensen en middelen. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Anderzijds gaan we op het gebied van bedrijfsvoering

---

¹ VNG (2014) Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten

samenwerken met andere gemeenten. Eén van de doelen van de samenwerking is het handhaven van de kwaliteit.

De koers van “loslaten, vertrouwen, ondernemerschap, en maximaal efficiënt” enerzijds en “verantwoord in control” zijn en blijven anderzijds vraagt wel een alertheid en het zoeken naar een balans tussen deze twee tegengestelde krachten. Het is onze uitdaging om in dit spanningsveld de komende jaren nog steeds verantwoord in control zijn.

In onze optiek geeft de accountant aan dat de organisatie in control is. Bij de controle is wel geconstateerd dat, naar het inzicht van de accountant, een werk Europees aanbesteed had moeten worden terwijl dit niet is gedaan. Op basis van de huidige bevindingen zal de accountant hierdoor een afkeurende rechtmatigheidsverklaring verstrekken bij de jaarrekening 2014. In de situatie van het project heeft het college een totaal afweging gemaakt op basis van de financiële, juridische en maatschappelijk belangen in combinatie met de urgentie in het project. Er is bij het betreffende project voor gekozen het maatschappelijk belang te laten prevaleren. De overwegingen die hieraan ten grondslag liggen en het risico van een afkeurende rechtmatigheidsverklaring zijn door het college bij de behandeling van het raadsvoorstel gedeeld met de gemeenteraad.

Aanbevelingen.

Naar aanleiding van de bevindingen bij de tussentijdse controle 2014 doet de accountant in het rapport een aantal aanbevelingen. Niet alle onderwerpen die in het rapport van de accountant aan de orde worden gesteld behoeven een reactie van ons. U treft hieronder alleen daar waar dit relevant wordt geacht een reactie van ons college aan.

De inrichting van uw interne controle (p. 10)

De accountant merkt op dat een betere spreiding van de werkzaamheden nog tot de mogelijkheden behoort en bevelen u dat dan ook aan. Om in de toekomst te kunnen steunen op de interne controle zoals in het verleden is gedaan moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan namelijk: Objectiviteit, deskundigheid, en een systematische en gedisciplineerde aanpak. Om dit te bewerkstelligen kan worden gedacht aan een inter-gemeenschappelijke samenwerking waarbij de interne controleurs van de gemeente een andere gemeente controleren.

Reactie college

Om de kwaliteit van onze interne controle te verhogen in een tijd dat we als organisatie ervoor kiezen om onze formatie af te bouwen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij controleren zoveel mogelijk gegevensgericht in plaats van procesgericht en beginnen eerder in het jaar met de vastlegging van onze controles.
- We trachten zoveel mogelijk controles te integreren.
- We kiezen ervoor om een aantal controles te rouleren.
- Een aantal controles voeren wij juist bij het opstellen van de jaarrekening uit om de werklast gedurende het jaar beter te verdelen.

Daarnaast zullen wij in het kader van de voorgenomen samenwerking met Nijkerk, Putten en Bunschoten op het gebied van bedrijfsvoering onderzoeken of we op het gebied van interne controle door samenwerken wel kunnen voldoen aan de door de accountant gestelde randvoorwaarden ten aanzien van de interne controle.

Inkopen en aanbesteding (p. 12)

De accountant onderkent als aandachtspunt de functiescheiding tussen het bestellen, vaststellen van de prestatie en het autoriseren van de inkoopfacturen. Indien al deze bevoegdheden bij één persoon, bijvoorbeeld de budgethouder, zijn ondergebracht ontstaat er een verhoogd (fraude)risico dat facturen worden geautoriseerd waarvoor de prestatie niet of niet volledig is geleverd. Om het risico terug te dringen kunnen de volgende beheersingsmaatregelen of combinatie daarvan worden geïmplementeerd:

- Autoriseren van de prestatie door een ander dan de besteller;
- Controle op stamgegevens crediteuren waarbij een controle op de bankrekening alsmede de shareholders van de leverancier wordt vastgesteld;
- Rouleren van (inkoop)taken ten einde een grote mate van vertrouwdheid met leveranciers te voorkomen;
- Verbijzonderde interne controle verdiepen waarbij specifiek wordt in gegaan op het onderkende risico.

Reactie college

We zijn ons bewust van het verhoogd (fraude)risico. Echter onze planning- en control-cyclus is opgebouwd op basis van onder andere de volgende uitgangspunten: eenvoud, vertrouwen en korte doorlooptijd. Door de voorgestelde beheersing maatregelen in te voeren zouden wij niet conform onze organisatieprincipes handelen. Daarnaast hebben wij in tijden van reorganisatie en bezuinigen ook niet de middelen om de voorgestelde beheersing maatregelen te implementeren. Wel worden onze inkooptrajecten in toenemende mate door het Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) begeleid. Daarnaast worden al onze uitgaven boven de € 50.000,- op crediteurniveau door onze interne controle beoordeeld. Hiermee wordt het risico naar onze mening voldoende beheerst.

Decentralisaties (p.14)

De accountant adviseert om de rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van de decentralisaties op een adequate manier in te richten. Ten aanzien van de drie decentralisaties constateren wij dat de gemeente Leusden deze nog voor het grootste deel moet invullen. Ook de budgethoudersregeling en het mandateringsbesluit zijn vooralsnog niet aangepast op de decentralisaties. Om de overgang van de decentralisaties soepel te laten verlopen is het noodzakelijk deze punten geregeld te hebben voor 1 januari 2015.

Reactie college

Op 23 december 2014 is het mandaatbesluit WMO en Jeugd vastgesteld. Hiermee geven we opvolging aan het advies van de accountant.

Project De Buitenplaats (p.16)

De accountant adviseert een plan voor De Buitenplaats te laten goedkeuren door de Raad en dit plan door te rekenen en de impact van de mogelijk lagere grondprijzen en de uitkomst hiervan te verwerken in de risicoparagraaf. Zolang de raad geen herziening/actualisatie grondexploitatie heeft vastgesteld, er in feite geen grondexploitatie bestaat en het project zal moeten worden verwerkt als een niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG).

Reactie college

Bij de jaarrekening 2014 zullen wij De Buitenplaats opnemen onder de NIEGG. Ten behoeve van de juiste waardering zal een scenario-analyse worden uitgevoerd op basis van de visie werklocaties. We gaan er hierbij van uit dat de zin "Wij merken hierbij echter op dat er wel een besluit moet liggen van de Raad om de Buitenplaats te gaan exploiteren" ziet op de situatie dat t.z.t. de Buitenplaats weer overgaat van de NIEGG naar in exploitatie genomen gronden. Alsdan zal een dergelijk besluit door de Raad expliciet worden genomen.

De Biezenkamp (p.17)

De accountant adviseert bij het opstellen van de geactualiseerde grondexploitatie Biezenkamp rekening te houden met de afspraken zoals gemaakt in de Allonge. Tevens moet er rekening gehouden met het toegenomen risicoprofiel voor de gemeente Leusden.

Reactie college

Wij kunnen ons vinden in deze aanbevelingen. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Biezenkamp worden alle relevante ontwikkelingen, inclusief de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de Allonge, verwerkt in de geactualiseerde exploitatieopzet. Op dit moment zijn al de ontwikkelrechten voor de vrijvallende schoollocaties en een aantal panden in het U-blok verworven en werkzaamheden in de openbare ruimte gestart. De risico's van de grondexploitatie Biezenkamp alsmede de invloed van het vaststellen van de Allonge hierop, zijn verwerkt in de in december vastgestelde Risicomonitor Grondbedrijf 2014.

Uitvoeren marktonderzoek (p.18)

De accountant benadrukt het belang van het laten uitvoeren van een marktonderzoek. Indien die uitblijft ontstaat er mogelijk een onzekerheid inzake de waardering van de Grondexploitaties. Daarnaast dient er een zichtbare aansluiting te zijn tussen de grondexploitaties en het marktonderzoek. Binnen de huidige planning en control cyclus vindt de actualisatie van de grondexploitaties jaarlijks ten tijde van de jaarafsluiting plaats. De accountant adviseert om in overleg met het college en de raad vast te stellen of de huidige informatievoorziening toereikend wordt geacht.

Reactie college

Wij kunnen ons vinden in deze aanbevelingen. Net als voorgaande jaren zullen de geactualiseerde definitieve berekeningen beschikbaar zijn ten behoeve van de jaarrekening. Ook zullen de bij de actualisatie van de grondexploitaties gebruikte uitgangspunten en parameters uitgebreid worden getoetst en onderbouwd. Op dit moment wordt een marktonderzoek uitgevoerd welke input zal vormen voor de actualisatie van de grondexploitaties.

Wij stellen voor om het onderwerp informatievoorziening grondexploitaties mee te laten nemen in de werkgroep van de raad met betrekking tot de doorontwikkeling van onze P&C cyclus.

Kredietwaardigheid verbonden partijen (p.20)

Wij adviseren u per jaareinde een analyse op te stellen op basis van (concept) cijfers per 31 december 2014 ten aanzien van de waardering en kredietwaardigheid van uw verbonden partijen.

Reactie college

Wij nemen het advies van de accountant over.

Actuele ontwikkelingen VpB (p.25)

De accountant adviseert de gemeente Leusden de gevolgen van de invoering van de plicht tot vennootschapsbelasting in beeld te brengen (via een quick scan op een aantal aandachtsgebieden). Tevens adviseren wij een plan van aanpak op te stellen om eind 2015 met een fiscale openingsbalans te komen en tot een fiscale optimalisatie van de belaste activiteiten.

Reactie college

In het voorjaar van 2015 gaan wij inventariseren op welke terreinen we VPB plichtig zijn. Omdat wij gelijktijdig inzet moeten plegen voor onder andere onze interne takendiscussie, het opzetten van de regionale samenwerking, en de decentralisaties moet eerst nog het besluit worden genomen met welke prioriteit wij deze werkzaamheden gaan oppakken of dat we voor dit onderwerp externe expertise inhuren.

Wet Markt en Overheid (p.26)

De accountant adviseert de inventarisatie en daaruit vloeiende uitkomsten door middel van een raadsbesluit te laten vaststellen.

Reactie college

Het raadsvoorstel omtrent de Wet markt en overheid zal het eerste kwartaal 2015 ter besluitvorming aangeboden worden aan de Raad.

Procedure autorisaties inkoopfacturen (p.28)

De accountant adviseert om eenduidige richtlijnen, omtrent autorisatie van facturen, op te stellen en intern af te stemmen met de organisatie.

Reactie college

Wij nemen het advies van de accountant niet over. Als efficiency maatregel hebben we ervoor gekozen een aantal facturen niet meer in routing te brengen en daarmee niet digitaal te autoriseren. De reden hiervoor is dat facturen dan sneller betaald kunnen worden. We doen dit alleen bij facturen waar sprake is van structurele en periodieke betalingen, zoals bijvoorbeeld de betaling van de energienota's. De eindafrekeningen worden wel digitaal geautoriseerd. Daarnaast gaan onze subsidiebetalingen ook niet via een routing omdat er een beschikking aan ten grondslag ligt.

Vaststellen subsidies 2013 (p.29)

De accountant adviseert om alsnog de subsidies 2013 vast te stellen.

Reactie college

Wij nemen het advies van de accountant over. Er zijn twee subsidies over 2013 nog niet vastgesteld. Wij zijn voornemens deze subsidies zo spoedig mogelijk vast te stellen. Beide subsidies zijn niet verstrekt in het kader van SISA en hebben derhalve geen gevolgen voor de SISA bijlage.